

de moeder

door **Hugo Claus** (uit *De Oostakkerse gedichten*, 1955)

Gevolgd door 'Mater', de Latijnse vertaling van Paul Claes (uit *Eros*, 2004) in opdracht van Het beschrijf bij de opening van het Internationale Literatuurhuis Passa Porta te Brussel.

Ik ben niet, ik ben niet dan in uw aarde.
Toen gij schreeuwde en uw vel beefde
Vatten mijn beenderen vuur.

(Mijn moeder, gevangen in haar vel,
Verandert naar de maat der jaren.

Haar oog is licht, ontsnapt aan de drift
Der jaren door mij aan te zien en mij
Haar blijde zoon te noemen.

Zij was geen stenen bed, geen dierenkoorts,
Haar gewrichten waren jonge katten,

Maar onvergeeflijk blijft mijn huid voor haar
En onbeweeglijk zijn de krekels in mijn stem.

'Je bent mij ontgroeid,' zegt zij traag mijn
Vaders voeten wassend, en zij zwijgt
Als een vrouw zonder mond.)

Toen uw vel schreeuwde vatten mijn beenderen vuur.
Gij legde mij neder, nooit kan ik dit beeld herdragen,
Ik was de genode maar de dodende gast.

En nu, later, mannelijk word ik u vreemd.
Gij ziet mij naar u komen, gij denkt: 'Hij is
De zomer, hij maakt mijn vlees en houdt
De honden in mij wakker.'

Terwijl gij elke dag te sterven staat, niet met mij
Samen, ben ik niet, ben ik niet dan in uw aarde.
In mij vergaat uw leven wentelend, gij keert
Niet naar mij terug, van u herstel ik niet.

mater

door **Paul Claes**

Non sum, non sum nisi in terra tua.
Cum clamabas et cutis tua tremebat,
Incensa sunt ossa mea.

(Mater mea, cute capta,
Mutatur annorum modo.

Nitet oculus ex annorum fuga
Elapsus, cum aspiciens me
Natum nominat laetum.

Nec sponda saxea nec febris animalis erat illa
Cuius artus erant feles teneri.

Sed inexcusabile manet ei corpus meum,
Et immobiles sunt cicadae vocis meae.

'Exolevisti mi,' dicit lente
Patris mei pedes lavans atque tacet
Sicut mulier ore carens.)

Cum cutis tua clamabat, incensa sunt ossa mea.
Tu me deposuisti, numquam hanc imaginem pati possum,
Hospes ego vocatus sed fatalis eram.

Et nunc, postea, vir alienus a te fio.
Appropinquare me vides, cogitans: 'Ille est
Aestas, carnem meam excitat et curat
Ut canes semper vigiles in me sint.'

Cum cotidie moritura es, non mecum,
Non sum, non sum nisi in terra tua.
In me vita tua volvens perit, tu non reverteris
Ad me, non a te recreor.